Polacy w przedwojennym Opolu

Miasto
Kultura

11.11.2020 g. 09:00

Na łamach magazynu „Opole i kropka” wspólnie z historykiem, dr. Maciejem Borkowskim zapraszamy do odkrywania historii Opola i jego mieszkańców przed II wojną światową. W pierwszym - październikowym odcinku cyklu pisaliśmy o losach Polaków w niemieckim Oppeln.

Wyspy Polskości

Pod koniec XIX wieku w Oppeln około 25% mieszkańców deklarowało znajomość języka polskiego lub języka polskiego i niemieckiego. Na mapie ówczesnego miasta odznaczały się miejsca, które były swoistymi wyspami życia polskiego. Jednym z nich była kamienica przy Oderstrasse 6 (obecnie ul. B. Koraszewskiego), w której mieściła się od 1905 roku redakcja i drukarnia „Gazety Opolskiej”.

OPOLE, Odrzańska ul.
i kościoł katolicki
Oppeln, Oderstrasse
Gazeta Opolska

Siedziba redakcji „Gazety Opolskiej” przy Oderstrasse (obecnie ul. Koraszewskiego). Przed wejściem stoi Bronisław Koraszewski. Fot. zbiory Wydawnictwa MS Opole

Nowy impuls

Rok 1918 przyniósł odrodzenie niepodległego państwa i wzrost nastrojów patriotycznych. Graniczne położenie Opola oraz całego Górnego Śląska w perspektywie klęski Niemiec w I wojnie światowej oraz odradzającej się Rzeczpospolitej Polskiej obudziło wśród polskiej ludności realne nadzieje na przyłączenie historycznego Górnego Śląska do Polski. Plebiscyt, który miał o tym zdecydować, był dla Polaków w Opolu bezlitosny. Przeprowadzony został 20 marca 1921 roku w trudnych warunkach propagandowych. Za przyłączeniem do Niemiec głosowało prawie 95% opolan.

Zdjęcie wykonane przez Wydawnictwo "Zdrój" w Opolu, 1893 rok. Fot. Pochodzi z książki „Opole 1860-1945 Katalog fotografii” B. Szybkowskiego.

Polska prasa, konsulat i harcerstwo

W okresie międzywojennym otwarto w mieście polski konsulat (w latach 1931-1938 konsulat generalny; od 1938 roku konsulat) posiadający prawo eksterytorialności, który szybko stał się dla opolskich Polaków najważniejszym miejscem w mieście. W tym czasie powstała także księgarnia Lektor i rozwinęło się harcerstwo. Działalność rozpoczął Polski Klub Sportowy Opole, męski chór Echo i Polski Teatr Kukiełkowy Alojzego Smolki, działający przy Dzielnicy I Związku Polaków w Niemczech. Przedstawienia odbywały się w Domu Polskim od 1937 roku. Pochodzący z Raciborza Alojzy Smolka jeszcze przed 1939 rokiem wystawił sześć premier sztuk Marii Konopnickiej.

Materiał powstał na podstawie książki autorstwa dr. Macieja Borkowskiego „Opole przełomu wieków XIX/XX”, Wydawnictwo Księży Młyn, 2015.

Więcej informacji o Polakach w niemieckim Oppeln przeczytacie w październikowym wydaniu magazynu „Opole i kropka”: www.opole.pl/dla-mieszkanca/aktualnosc/pazdziernikowy-magazyn-opole-i-kropka

Dane kontaktowe
Wydział Promocji

ul. Koraszewskiego 7-9

45-011 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

Lokalizacja

Tagi
przedwojenne Opole
fotografia
niemieckie Oppeln
Opole i kropka